

Istungidokument

A8-0052/2016

10.3.2016

RAPORT

ühiste eeskirjade kohta ühise kalanduspoliitika välismõõdme ja
kalanduskokkulepete rakendamiseks
(2015/2091(INI))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Linnéa Engström

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK	3
SELETUSKIRI.....	14
ARENGUKOMISJONI ARVAMUS.....	18
VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS	21

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ühiste eeskirjade kohta ühise kalanduspoliitika välismõõtme ja kalanduskokkulepete rakendamiseks (2015/2091(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrust (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011²,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1982. aasta 10. detsembri mereõiguse konventsiooni;
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsiooni piirialade kalavarude ja pika rändega kalavarude kaitset ja majandamist käsitlevate sätete 1995. aasta rakenduskokkulepet,
- võttes arvesse ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni vastutustundliku kalapüügi juhendit, mis võeti vastu 1995. aasta oktoobris, ning sellega seotud õigusakte ja suuniseid,
- võttes arvesse ohuallt mereökosüsteemi mõistet, mis sõnastati ÜRO Peaassamblee aruteludel ja mis omandas suurema tähtsuse pärast ÜRO Peaassamblee resolutsiooni 61/105 vastuvõtmist 2006. aastal, ning asjaolu, et ohualltid mereökosüsteemid asuvad aladel, mida kalapüügitegevus võib kahjustada,
- võttes arvesse 2009. aasta Assooride teaduslikke kriteeriume ja suuniseid ökoloogiliselt või bioloogiliselt oluliste merealade kindlaksmääramiseks ja merekaitsealade representatiivsete võrgustike loomiseks bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis sätestatud avamere ja süvamere elupaikades,
- võttes arvesse oma 22. novembri 2012. aasta resolutsiooni ühise kalanduspoliitika välise mõõtme kohta³,
- võttes arvesse 16. ja 17. septembril 2015. aastal toimunud kaugsõidulaevastiku nõuandekomisjoni konverentsi järeldusi,

¹ ELT L 354, 28.12.2013, lk 22.

² ELT L 149, 20.5.2014, lk 1.

³ ELT C 419, 16.12.2015, lk 175.

- võttes arvesse kontrollikoja 20. oktoobri 2015. aasta eriaruannet nr 11/2015 „Kas komisjon haldab hästi kalandusalaseid partnerluslepinguid?“,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit ja arengukomisjoni arvamust (A8-0052/2016),
- A. arvestades, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) 2014. aasta aruande „Maailma kalanduse ja vesiviljeluse olukord“ kohaselt kasvas ülepüütud kalavarude arv jätkuvalt kuni 2008. aastani, kuid vähenes mõnevõrra 2011. aastal;
- B. arvestades, et EL on üks maailma suuremaid kalapüüdjaid, keda iseloomustab tugev kohalolu ja märkimisväärne aktiivsus kõigil maailma ookeanidel, mis väljendub kalalaevastike tegevuses, ELi kodanike erainvesteeringutes, ELi kahepoolsete kalanduskokkulepete võrgustikus, tema äärepoolseimates piirkondades ning osalemises kõigi suuremate piirkondlike kalandusorganisatsioonide töös, ning arvestades, et EL toetab häid tavasid ja inimõiguste austamist;
- C. arvestades, et maailma kalavarude säästev majandamine peab vältimatult hõlmama mitmepoolsust ja rahvusvahelist, sealhulgas kahepoolset koostööd; arvestades, et ELil on oluline osa merede ja ookeanide ülemaailmsel haldamisel ning et ÜPP aluseks peab olema selle algmääruses sätestatud kaugeleulatuv ja rahvusvahelise mõõtmega kokkusobiv nägemus;
- D. arvestades, et FAO avaldas hiljaaegu vabatahtlikud suunised säästva väikesemahulise kalapüügiga tegelevatele ettevõtetele, milles püstitatakse, eriti arengumaade jaoks, selliste ettevõtete seotud eesmärgid;
- E. arvestades, et EL on suur kalandustoodete (nii ELi laevastike poolt püütava kui ka imporditud kala) turg ja suurim kalandustoodete importija, kelle arvele langeb küll vaid 8 % maailma kogupüügist, kuid kes tarbib mahuliselt 11 % maailma kalatoodangust ja kuhu imporditakse väärtuseliselt 24 % kalandustoodetest; arvestades, et ELil on suur töötlev tööstus märkimisväärse sotsiaalse mõõtmega, mida tuleb kaitsta;
- F. arvestades, et uue ÜPP välismõõde hõlmab rahvusvahelisi lepinguid ja väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel asuvaid püügipiirkondi ning arvestades, et bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja FAO nõuavad vastavalt ökoloogiliselt või bioloogiliselt oluliste merealade ja ohualduste mereökosüsteemide kindlaksmääramist, ning et piirkondlike kalandusorganisatsioonide seisukohalt on merekaitsealad olulised ökosüsteemipõhise majandamise abivahendid;
- G. arvestades, et piirkondlike kalandusorganisatsioonide kvoodid põhinevad peamiselt varasematel püükidel, mille tulemuseks oli arenenud riikide soodusjuurdepääs maailma kalavarudele; arvestades, et nüüd tuleb kasutada mõningate piirkondlike kalandusorganisatsioonide kehtestatud kvootide jaotamise kriteeriume, et võtta arvesse kalapüüki arenevates rannikuriikides, kes on paljude põlvkondade kestel sõltunud kohalikest kalavarudest, millist asjaolu ELil tuleb jätkuvalt arvestada;
- H. arvestades, et tuleb teha vahet Norra, Islandi ja Fääri saartega sõlmitud nn põhjamaade kokkulepetel ning muude riikidega sõlmitud säästva kalapüügi partnerluslepingutel;

- I. arvestades, et EL peab Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 201 lõike 1 põhjal taotlema poliitikavaldkondade arengusidusust, mille kohaselt liit võtab arengukoostöö eesmärgi arvesse muu sellise poliitika puhul, mida ta rakendab ja mis tõenäoliselt mõjutab arengumaid;
- J. arvestades, et mõnel juhul ei ole piisavalt andmeid kalavarude seisundi ning kohalike ja kolmandate riikide laevastike kogupüükide kohta selliste kalavarude puhul, mida EL püüab kolmandate riikide vetes või mis on mõeldud ELi turu jaoks, milline asjaolu raskendab paljude segalepingute juures lubatud kogupüüki ületavate varude suuruse hindamist, mida nõuab ÜRO mereõiguse konventsioon; arvestades, et soovitatav oleks suurendada selliste andmete hulka ja läbipaistvust;
- K. arvestades, et EL peaks kõigi võimalike vahenditega tagama, et kolmandate riikidega sõlmitavad säästva kalapüügi lepingud oleksid kasulikud nii ELile kui ka asjaomastele kolmandatele riikidele, sealhulgas nende elanikele ja kalandussektoritele;
- L. arvestades, et piraatluse probleem kahjustab ka piirkondi, kus kahe- ja mitmepoolsete kalanduskokkulepete raames toimub reguleeritud kalapüük;
1. tunneb heameelt, et esimest korda lisatakse ÜPP algmäärusesse välismõõtmele pühendatud peatükk, sealhulgas miinimumnõuded kahepoolsetele lepingutele, kohustus tugevdada piirkondlike kalandusorganisatsioonide vahelist koostööd ja nende võetavate meetmete kokkusobivust, selgesõnaline viide nii ELi vetes kui ka väljaspool neid kehtivatele ühtsetele normidele ning deklaratsioon, et meetmed peavad tuginema parimatele saadaolevatele teaduslikele nõuannetele;
 2. rõhutab, kui tähtis on tagada kalandus-, keskkonna- ja kaubanduspoliitika ning arengukoostöö vaheline kooskõla;
 3. tunnustab kehtiva õigusraamistiku järjepidevuse ja ühilduvuse säilitamise ja laiendamise tähtsust;
 4. nõuab kalanduse jaoks oluliste komisjoni üksuste, st merendus- ja kalandusasjade peadirektoraadi, rahvusvahelise koostöö ja arengu peadirektoraadi ning kaubanduse peadirektoraadi vahelist tihedamat koostööd;
 5. rõhutab, et ökoloogiliselt, sotsiaalselt ja majanduslikult säästva, läbipaistvusel ja valitsusväliste huvigruppide, eriti elatise teenimisel kalapüügist sõltuvate kutseliste kalurite osalemisel põhineva kalanduse edendamise ELi ja tema kahepoolsete ja muude lepingute kohaste partnerite poolt on väga tähtis selleks, et tagada rannikukogukondade ja mereökosüsteemide tulevik, kohaliku tööstuse areng, kala püüdmise, töötlemise ja kaubastamisega loodavad töökohad ning kalapüügi panus toiduainetega kindlustatusse;
 6. rõhutab ökosüsteemide kaitse edendamise ja kalavarude maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tagamiseks vajalikust kõrgemal tasemel säilitamise tähtsust, kuna rikkalikumad kalavarud on oluline eeldus kolmandate riikide rannakalurikogukondade arengu tagamiseks kooskõlas FAO vabatahtlike suunistega säästva väikesemahulise kalapüügiga tegelevatele ettevõtetele;
 7. rõhutab vajadust toetada kohalike kogukondade arengut, kelle elatis sõltub peamiselt

kalapüügist ja kalandussektoriga seotud tegevustest; toonitab, et on vaja tugimeetmeid, millega edendada tehnosiiret ja oskusteabe edasiandmist, püügivõimsuse haldamist, mitmepoolseid partnerlusi ja muid investeringuid kalandussektori hüvanguks;

8. tuletab meelde, et keskkonnanõuded, mis peavad kehtima ka väljaspool ELi toimival kalapüügil, hõlmavad ökosüsteemipõhise käsituse kohaldamist kalavarude majandamisel ning ettevaatuspõhimõtet, et võimaluse korral 2015. aastaks taastada kasutatavad kalavarud maksimaalse saagikuse saamiseks vajalikust kõrgemal tasemel ja seda taset hoida, ning hiljemalt 2020. aastaks täita sama eesmärk kõigi kalavarude suhtes;
9. rõhutab, et ÜPP välismõõtmte kõigi aspektide eelduseks peavad olema võrdsed ja vastastikku kasulikud suhted ELi, selle liikmesriikide ja nende partnerite vahel kogu maailmas, seda nii kahepoolsete (säästva kalapüügi partnerluslepingud) kui ka piirkondlike kalandusorganisatsioonidega sõlmitud mitmepoolsete lepingute puhul, et edendada kohaliku kalandussektori säästvat arengut; rõhutab, et poliitikavaldkondade arengusiduse nõude kohaselt peab samasugune võrdsus kajastuma ka kolmandate riikidega sõlmitavates ELi kaubanduslepingutes;
10. palub, et komisjon lisaks ÜPP välismõõtmtesse äärepoolseimate piirkondadega seotud kaalutlused, sealhulgas kolmandate riikidega sõlmitud kahepoolsed lepingud, tagamaks, et äärepoolseimate piirkondade kohalik kalandus neist kasu saab;
11. tunnustab kaugsõidulaevastiku nõuandekomisjoni tehtud tööd oma seisukoha väljatöötamisel läbivaadatud ÜPP välismõõtmte kohta ning selle rakendamisel koos kolmandate riikide sidusrühmadega;
12. nõuab, et ELi turul õiglase konkurentsi tagamiseks kehtestaks ja edendaks EL oma kalandusega seotud välistegevustes (püük, töötlemine ja turustamine) kõige kõrgeimaid sotsiaalseid ja keskkonnanõudeid ning rakendaks rangeid ja mõjusaid kontrolli- ja inspekterimismeetmeid, tagades samas kõigi oma tegevuste läbipaistvuse;
13. tunnustab ÜKP välismõõtmte tähtsust töökohtade loomisel nii ELis kui ka väljaspool ning ELi turgude (ja mõnel juhul kohalike turgude) kalaga varustamisel, samuti vahendina ELi tehnilise, rahalise ja teadusabi andmiseks kolmandatele riikidele, eeskätt abina teadusuuringute ning kontrolli- ja järelevalvesüsteemide täiustamisel ja sadamainfrastruktuuride arendamisel;
14. on rahul sellega, kuidas EL on viimastel aastatel ÜKP välismõõdet senisest oluliselt paremini hallanud nii säästva kalapüügi partnerluslepingute kui ka nende täitmise osas, mistõttu ELi laevastikud on kõigi kaugpüügilaevastike seas üldjuhul ühed kõige paremad kõrgete sotsiaal- ja keskkonnanõuete täitjad; leiab, et EL peaks rahvusvahelisel tasandil selliseid sotsiaal- ja keskkonnanõudeid edendama piirkondlike kalandusorganisatsioonide ja oma säästva kalapüügi partnerluslepingute kaudu;
15. tunnustab, et kui ELi laevastik mõnes püügipiirkonnas tegevuse lõpetab, võidakse tema püügiõigused jagada teistele laevastikele, kes järgivad hoopis madalamaid kaitse-, majandamis- ja säästvusnõudeid, kui need, mida EL kaitseb ja propageerib;
16. on seisukohal, et kalandussektori toetamine ELiga säästva kalapüügi partnerluslepingud sõlminud riikides on eluliselt tähtis, et rahuldada nende riikide kasvavaid vajadusi seoses

kalanduse haldamise, teaduslase võimekuse, taristute rajamise ja hooldamise, kalandusinspektorite ja laevameeskondade koolitamise ning kala pakkumise ja kättesaadavusega, pidades silmas partnerriikide elanike toiduga kindlustatust, ja kõigele lisaks veel ka naiste töö toetamisel kalandussektoris;

17. nõuab seepärast kalanduskokkulepete põhjal antava valdkondliku toetuse ja arengukoostöö raames olemasolevate vahendite, eriti Euroopa Arengufondi tegevuse paremat seostamist ning kalandusvaldkonna projektide rahastamise ja valdkondliku toetuse kasutamise täielikku läbipaistvust, et tagada ELi vahendite nõuetekohane kasutamine;
18. kordab, et vajatakse paremaid teaduslikke andmeid varude seisundi ning saagi ja püügikoormuse kohta ELi vetest väljaspool, eelkõige teatavate rannikuäärsete arenguriikide vetes, ning et Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi ja Euroopa Arengufondi raames on rahalised vahendid selle jaoks olemas;
19. märgib, et kontrollikoja hiljutise, kalandusalaseid partnerluslepinguid käsitleva aruande kohaselt on praktikas osutunud väga raskeks täita nimetatud lepingute üht põhieesmärki – püüda ainult maksimaalset jätkusuutlikku saagikust ületavaid, nn ülemääraseid varusid, kuna puudub usaldatav teave kalavarude ja kohalike laevastike või partnerriikide vetesse püüdma lubatud kolmandate riikide laevastike püügikoormuste kohta; sellega seoses rõhutab usaldusväärsete teadusandmete ning kalandusalaste partnerluslepingute tulemuslikkuse sõltumatu järeelhindamise tähtsust;
20. nõuab, et EL peaks säästva kalapüügi partnerluslepingute ja piirkondlikes kalandusorganisatsioonides tegutsemise kaudu püüdma ühtlustada tingimusi kõigi välisriikide tuunipüüki ning väikeste pelaagiliste ja põhjalähedaste liikide püüki teostavate laevastike juurdepääsuks Aafrika vetele, et luua soodsad tingimused säästvalt ja vastutustundlikult tegutsevate kalurite jaoks;
21. nõuab, et laiendataks sõltumatuid vaatlusprogramme, mis aitavad teostada varude seiret ja teadusandmete kogumist;
22. on veendunud, et üksnes kalavarude piirkondlik majandamine koos vaatlusprogrammide ning sadamas ja merel teostatava inspekteerimise ja piirkondlike kontrollisüsteemidega võimaldab jõuda pika rändega liikide ning piirialade ja jagatud kalavarude säästva ja õiglase kasutamiseni, mida nõutakse ÜRO mereõiguse konventsioonis ning selle konventsiooni piirialade kalavarude ja pika rändega kalavarude kaitset ja majandamist käsitlevate sätete rakenduskokkuleppes;
23. märgib, et pika rändega liikide ja paljude muude kalavarude majandamise õigusraamistik on olemas tuunipüügi ja teiste piirkondlike kalandusorganisatsioonide kaudu, kuid teatavad kalavarud jäävad piirkondlike kalandusorganisatsioonide võrgustiku alt välja, ja nõuab tungivalt, et komisjon töötaks selle tagamiseks, et kõiki asjaomaseid kalavarusid hakkaksid võimalikult kiiresti majandama piirkondlikud kalandusorganisatsioonid;
24. kutsub komisjoni üles eraldama rohkem rahalisi vahendeid piirkondlikele kalandusorganisatsioonidele, arvestades nende suurt tähtsust võitluses ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi (ETR-kalapüük) vastu;

25. tunneb muret, et teatavate, eelkõige avamerel mitte esinevate jagatud kalavarude osas puudub ikka veel tõhus piirkondliku koostöö ja majandamise foorum; peab seda tõsiseks probleemiks, eelkõige Lääne-Aafrika väikeste pelaagiliste liikide varude puhul, millel on strateegiline tähtsus toiduga kindlustatuse seisukohalt, nagu märgitakse Rahvusvahelise Mereõiguse Kohtu hiljuti avaldatud nõuandvas arvamuses¹;
26. nõuab, et EL oma mõju kasutades tagaks, et kõiki piirkondliku mõõtmega kalavarusid majandaksid piirkondlikud kalandusorganisatsioonid; eelkõige nõuab, et EL forsseeriks Kesk-Atlandi idaosa kalastuskomitee (CECAF) kujundamist pigem tõeliseks piirkondlikuks kalandusorganisatsiooniks kui FAO piirkondlikuks kalandusalaseks nõuandeorganiks;
27. on veendunud, et kõikjal, kus ELil on juurdepääs teistele, näiteks põhjalähedaste liikide varudele, peab EL edendama ühtviisi kõigi suhtes kohaldatavaid meetmeid, et tagada harmoonia tööndusliku ja väikesemahulise kalapüügi vahel, mis võib eeldada vöönditeks jaotamist kohaliku väikesemahulise kalapüügi kaitsmise eesmärgil;
28. nõuab süvamere liikide ja elupaikade, eelkõige eriti kergesti kahjustatavate või ökosüsteemi pikaajalise jätkusuutlikkuse jaoks oluliste liikide ja elupaikade põhjalikumat uurimist ja paremat kaitset;
29. soovib komisjonil edendada piirkondlike kalandusorganisatsioonide sisest püügiõiguste tasakaalustatud jaotamist, võttes arvesse nii keskkonna- kui ka sotsiaalset mõju, toiduainetega kindlustatuse vajadust ning arenguriikide püüdlusi arendada oma kalandust; märgib, et igasugune püügiõiguste ümberjaotamine peab hõlmama kõiki, nii riikide kui ka kaugpüügi laevastikke, ning selle aluseks peavad olema asjaomase piirkondliku kalandusorganisatsiooni väljatöötatud sobivad jaotuspõhimõtted;
30. tunneb heameelt algmääruses kehtestatud nõude üle, et kõigile nendes riikides tegutsevatele välismaistele laevastikele, kellega ELil on säästva kalapüügi partnerlusleping, tuleb anda samaväärsed juurdepääsutingimused, millega edendatakse säästvat kalandust, kuna see on oluline meede tagamaks, et muud avamerelaevastikud tegutseksid ELiga ühesuguste nõuete alusel ega kahjustaks neid nõudeid; soovib komisjonil seda nõuet jõuliselt järgida;
31. nõuab, et EL kasutaks oma säästva kalapüügi partnerluslepingute võrgustikku ja piirkondlikes kalandusorganisatsioonides peetavaid läbirääkimisi selle tagamiseks, et meie partnerriigid piiraksid kõigi kaugpüügilaevastike juurdepääsu nn ülemäärastele varudele, nagu seda nõutakse ÜRO mereõiguse konventsioonis ja ühises kalanduspoliitikas ja nagu seda nõuab ka EL, ning et eelisjuurdepääs antaks laevastikele, kes kasutavad asjaomases piirkonnas ja asjaomaste varude suhtes ökoloogiliselt ja sotsiaalselt kõige säästlikumaid püügiviise;
32. on mures selle pärast, et kui uue protokolliga üle peetavad läbirääkimised peaksid venima, võib kahe protokolliga vahelisel ajal kalapüügitegevus katkeda; palub komisjonil tagada ettevõtjatele õiguslik ja majanduslik kindlus, tagades kalapüügi jätkumise kahe

¹ Rahvusvahelise Mereõiguse Kohtu nõuandev arvamus, 2. aprill 2015, vastusena allpiirkondliku kalanduskomisjoni esitatud taotlusele.

https://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/cases/case_no.21/advisory_opinion/C21_AdvOp_02.04.pdf

protokolli vahelisel ajal;

33. tunnistab, et tähtis on luua koos arengumaadega avaram raamistik, mis hõlmaks ka kalapüügi eelnevaid ja järgnevaid tarneketi osi;
34. soovib ELil hoiduda säästva kalapüügi partnerluslepingute alastest läbirääkimistest riikidega, kes sallivad korrupsiooni;
35. tunnistab, et tähtis on rajada koos arengumaadega avaram raamistik, milles kalandus seostatakse muude arenguküsimustega;
36. peab tähtsaks püügilitsentside tunnustamist diplomaatiliste kanalite kaudu;
37. tunnistab kalanduse ja eriti väikesemahulise kalapüügi tähtsust arengumaade jaoks, kuna see soodustab toiduainetega kindlustatust, kohalikku majandust ja nii meeste kui ka naiste tööhõivet, kahjustamata seejuures sellist töenduslikku kalapüüki, mis toimub vastutustundlikult ja läbipaistvalt ning tagab rannikupiirkondade sotsiaalmajandusliku arengu ja kalatoodetega varustatuse;
38. rõhutab, et ELil on vaja täita oma kohustusi keskkonnasõbraliku ja sotsiaalselt jätkusuutliku kalanduse edendamisel arenguriikides arengumaade kalandust mõjutavate ELi poliitikavaldkondade (abi, kaubandus, kalandus) kaudu;
39. rõhutab, et tähtis on kaasata naised kogu väärtusahelasse, alates rahastamisest kuni kalatoodete töötlemise ja/või turustamiseni; on kindel, et naiste kaasamine niisugustesse tegevustesse suurendab nende majanduslikku ja sotsiaalset mõjuvõimu ja aitab sellega suurel määral soolisi palgalõhesid kaotada; nõuab ELi suhetes arenguriikidega suuremat tähelepanu võrdõiguslikkusega seotud prioriteetidele;
40. rõhutab vajadust edendada kohalikku arengut valdkondliku abi ja partnerriikide kalanduse mõjuvõimu suurendamise kaudu, milleks tuleb eeskätt tugevdada säästvat vesiviljelust, arendada ja kaitsta väikesemahulist kalapüüki, koguda paremaid teaduslikke andmeid kohalike kalavarude seisundi kohta ja soodustada kohaliku erasektori algatusi; nõuab, et EL oma säästva kalapüügi partnerluslepingute kaudu soodustaks häid valitsemistavasid, eeskätt kalandusest saadavate riigitulude ja rahaliste hüvitiste head haldamist;
41. on seisukohal, et EL peaks innustama kolmandaid riike, alustades nendest, kellega ta peab läbirääkimisi säästva kalapüügi partnerluslepingute üle, kehtestama reguleeriva raamistiku ELiga asutatavate ühissettevõtete ning muude ELi osaluste jaoks püügi-, töötlemis- ja turustamissektoris; on seisukohal, et selline raamistik on parim vahend, et tagada ühissettevõtete loomise ja tegutsemise vastavus kõrgetele säästvus- ja läbipaistvusnõuetele, nagu seda edendatakse reformitud ÜPPs, ja ühtlasi tagab see ELi huvide parema õigusliku stabiilsuse säästva kalapüügi toetamisel kolmandates riikides;
42. nõuab läbipaistvuse, aruandekohustuse ja sidusrühmade osavõtu pidamist kõige olulisemateks elementideks ELi kalandusalastes suhetes kolmandate riikidega;
43. rõhutab, et ÜPP peab hõlmama ühissettevõtete raames kolmandate riikide kalatööstusesse tehtavaid Euroopa investeeringuid; rõhutab, et EL peaks säästva kalapüügi partnerluslepingute kaudu edendama partnerriikidega dialoogi reguleeriva raamistiku

loomiseks, mis tagaks, et ELi või teistest riikidest pärit partneritega loodud ühisettevõtte kalapüügi, töötlemise ja turustamise valdkonnas tegutseksid läbipaistvalt, ei konkureeriks kohaliku väikesemahulise kalapüügi ning aitaksid edendada asjaomase riigi eesmärke;

44. võtab arvesse kontrollikoja aruannet, milles rõhutatakse mõningates uuemates protokollides kehtestatud mahuliste püügikvootide täitmata jätmise kulukust; palub seepärast, et komisjon võimalikult hoiduks selles valdkonnas ELile asjatute kulude tekitamisest;
45. on veendunud, et Euroopa Parlamendile tuleks anda praeguse nõuandemenetlusega võrreldes aktiivsem roll, ning nõuab parlamendi kohest ja täielikku teavitamist säästva kalapüügi partnerluslepingute sõlmimise või uuendamise menetluse kõigil etappidel, et suurendada protokollide läbipaistvust ja demokraatlikku aruandekohustust;
46. tunnistas ÜPP välismõõtmel tähtsust töökohtade loomisel nii ELis kui ka meie partnerriikides, sealhulgas säästva kalapüügi partnerluslepingute raames kohalike laevameeskondade palkamisel; soovib ELi laevadel võimaluse korral alati lossida saak esmaseks töötlemiseks oma partnerriikides; nõuab, et ELi kalandusalastesse eeskirjadesse ja säästva kalapüügi partnerluslepingutesse lisataks töökaitset ja ininväärseid töötingimusi käsitlevad dokumendid (eriti seoses Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsiooniga nr 188), et tagada ELi ja kolmandate riikide kodanikele võrdväärsed töötingimused, palgad, töötajate õiguste kaitse ja koolituse tase;
47. väljendab sügavat heameelt kõige uuemas, Mauritaaniaga sõlmitud protokollis sisalduvate läbipaistvussätete üle, mille kohaselt Mauritaania kohustub avalikustama kõik nii riikide kui ka eraettevõtjatega sõlmitud lepingud, millega antakse välisriikide laevadele juurdepääs Mauritaania majandusvööndile, ning nõuab selliste läbipaistvussätete lisamist kõigisse säästva kalapüügi partnerluslepingutesse;
48. on väga rahul ka asjaoluga, et Mauritaaniaga sõlmitud protokolliga antakse ELi laevastikule eelisõigus püüda selle riigi ülemääraseid kalavarusid, ning soovib komisjonil võtta see eeskujuks muude kolmandate riikidega protokollide üle peetavatel läbirääkimistel, võttes arvesse ELi laevastikule kehtestatud kõrgeid säästvusnõudeid;
49. soovib tungivalt komisjonil tagada, et samasugused läbipaistvussätted lisataks ka muudesse tulevastesse protokollidesse, mis parandaks tunduvalt läbipaistvust summaarse püügikoormuse ja juurdepääsutingimuste osas; nõuab, et üldsusele oleks kättesaadav teave kõigi Mauritaania vetesse kalastama lubatud laevastike laevade kogupüükide ja seonduvate juurdepääsutingimuste kohta;
50. palub komisjonil, et see nendes rahvusvahelistes organisatsioonides, mille töös ta osaleb, soovitaks kolmandatel riikidel avaldada ka muude, riikide või eraettevõtjatega sõlmitavate lepingute tingimused, sealhulgas püügiloa saanud laevade tunnusandmed ning nende tegevuse ja püügi andmed; samuti soovib kolmandatel riikidel täita piirkondlike kalandusorganisatsioonide resolutsioone kalanduskokkulepete läbipaistvuse edendamise kohta;
51. soovib muudel kolmandatel riikidel kaaluda piirkondlike kalandusorganisatsioonide soovitusi, resolutsioone ja otsuseid, millega edendatakse asjaomastes majandusvööndites

sõlmitavate kalanduskokkulepete läbipaistvust;

52. on seisukohal, et komisjon peaks läbipaistvuse parandamiseks võimalikult kiiresti looma andmebaasi, mis hõlmaks kõiki ELi laevaomanike poolt või nende nimel kohalike või piirkondlike asutustega või kolmandate riikidega sõlmitud kalavarudele juurdepääsu andmist käsitlevaid eraviisilisi lepinguid, sealhulgas juurdepääsutingimusi, laevastiku lubatavat püügivõimsust, laevade andmeid ja lepingutest tulenevaid püügitegevusi, ning et selline andmebaas, välja arvatud ärisaladusi sisaldavad andmed, peaks olema üldsusele kättesaadav;
53. märgib, et laevaomanikud sõlmivad eraviisilisi lepinguid selliste kolmandate riikide valitsustega, mis jäävad ühise kalanduspoliitika kohaldamisalast välja; väljendab muret selle üle, et komisjoni ei ole sellistest lepingutest süstemaatiliselt teavitatud; kardab, et see võiks teatud tingimustel põhjustada ebaausat konkurentsi nii arenguriikide kohalike kalurikogukondadega kui ka kahepoolsete lepingute alusel töötavate ELi laevaomanikega;
54. on seisukohal, et säästva kalapüügi partnerluslepingute alusel kalastavate laevade suhtes, mis ei täida oma kohustusi, näiteks ei anna oma liikmesriigile kalapüügiloa tingimuste kohaselt nõutavat teavet, tuleks kohaldada kalapüügi kontrolli käsitlevas määruses ning ETR-kalapüügi määruses ette nähtud karistusi, sealhulgas vajaduse korral keelduda neile püügiloa andmisest;
55. peab kahetsusväärseks, et varasemates välislaevastiku suuruse hinnangutes on kasutatud hõlmataivate laevaliikide kohta erinevaid määratlusi, mistõttu olemasolevad hinnangud ei ole võrreldavad ja on võimatu analüüsida laevastike suurusi ja muutumist aja jooksul, mis kahjustab tõsiselt läbipaistvust; andmete ajalise võrreldavuse saavutamiseks soovib komisjonil töötada välja selline välislaevastiku määratlus, mis hõlmab kõiki ELi vetest väljaspool tegutsevaid laevu, pöörates seejuures vajalikul määral tähelepanu nn põhjamaade kokkulepete eripäradele;
56. märgib, et Vahemere üldise kalanduskomisjoni tegevusele vaatamata on samades püügipiirkondades tegutsevate ELi ja kolmandate riikide laevastike suhtes kohaldatavate eeskirjade erinevused tekitanud ELi kaluritele suuri probleeme; leiab, et EL peab Vahemere basseinis rohkem pingutama koostöö tihendamiseks kohalike asutuste, piirkondlike organisatsioonide, teadusasutuste, vaatluskeskuste ja eri riikide kalandusklastritega; on seisukohal, et ELil on oma osa Vahemerel laevade vahel tekkivate erimeelsuste lahendamisel, ning palub komisjonil kaaluda küsimust nende kalurite toetamisest ja abistamisest, kellel tekib sageli vastasseise kolmandate riikide laevadega, ja seada sisse tihedam koostöö Vahemere lõunaranniku riikidega;
57. tunneb heameelt nende ELi lipu all sõitvate laevade nimede hiljutisest avaldamist, kellele on antud luba kalapüügiks ELi vetest väljaspool, ja nõuab, et komisjon avaldaks regulaarselt sellist teavet, sealhulgas nende laevade tegevuse ja püükide kohta;
58. märgib, et läbipaistvus on kalanduse sidusrühmadega, eelkõige kalapüügist elatisena sõltuvate kutseliste kaluritega konsulteerimise ja nende teadliku osalemise eeltingimus; on seisukohal, et sellist konsulteerimist ja osalemist tuleks edendada säästva kalapüügi partnerluslepingutes, sealhulgas lepingute ja protokollide üle peetavatel läbirääkimistel, nende täitmisel, valdkondliku toetuse jaotamisel ja kasutamisel, piirkondlikes kalandusorganisatsioonides tehtavas töös ning arengukoostöö projektide rakendamisel;

59. märgib, et algmäärus sisaldab sätet, mille kohaselt nõutakse ELi registrist kustutatud ja seejärel uuesti registrisse kantud laevadelt teabe esitamist nende uuesti registrisse kandmisele eelnenud tegevuse kohta; on seisukohal, et seda nõuet tuleks tugevdada, nii et enne laeva registreerimist tuleb komisjonile esitada selle kõigi varasemate registreerimiste andmed ja kanda need ühenduse laevastikuregistri andmebaasi;
60. tunnustab ELi siiani tehtud tööd võitluses ETR-kalapüügi vastu, mis ohutab kalavarusid ja kujutab endast ebaausat konkurentsi seaduslike kalurite suhtes; tunnustab ETR-kalapüügi määruse panust säästva kalapüügi edendamisse maailmas; on seisukohal, et tänu ELi kui maailma suurima kalaturu kesksele rollile suudab ta tagada teiste riikide, sealhulgas oma säästva kalapüügi partnerluslepingute vastaspoolte, samuti rahvusvaheliste osapoolte toetuse selleks, et saavutada ETR-kalapüügi ühine käsitus ja mõjus ülemaailmne selle vastu võitlemise kord;
61. soovib välja töötada kõigi rahvusvahelistes vetes seilavate laevade registreerimise unikaalse rahvusvahelise süsteemi;
62. rõhutab, et ETR-kalapüügi määrust tuleb kohaldada rangelt, objektiivselt, läbipaistvalt, mittediskrimineerivalt ja ühtselt, et luua riikidele ja laevastikele võrdsed konkurentsitingimused, ning soovib komisjonil ja liikmesriikidel selliselt toimida; lisaks on seisukohal, et määruse edukuse tagamiseks ei tohi seda allutada ELi kaubanduspoliitika lühiajalistele vajadustele ega luua sellega ELi kalanduse ärihuvide jaoks ebaõiglaselt paremaid konkurentsitingimusi;
63. palub komisjonil uurida võimalust lisada ETR-kalapüügi määrusesse töötingimusi reguleerivad sätted;
64. rõhutab, et säästva kalapüügi partnerluslepingud peaksid tagama ka merekalatoodete täieliku jälgitavuse;
65. on veendunud, et selleks, et mitte vähendada kõnealuse määruse edukust võitluses ETR-kalapüügi vastu, tuleks ELi läbiräägitavate kahe- ja mitmepoolsete kaubanduslepingutega edendada keskkonnasäästlikke ja sotsiaalselt õiglasi tingimusi kalandustoodete tootmisel asjaomastes kolmandates riikides, kasutades selleks asjakohaseid koguselisi ja kvalitatiivseid piiranguid ELi turule pääsemisel; lisaks on veendunud, et sellised tingimused peaksid olema mis tahes kala või kalatoodete Euroopa turule laskmise eelduseks, ning et Euroopa turule ei tohiks lasta kala või kalatooteid, mille vastavus nimetatud tingimustele ja tarbijakaitsenõuetele ei ole tagatud;
66. on veendunud, et tarbijad peaksid teadma, millistes sotsiaalsetes, majandus- ja keskkonnatingimustes kala püüti ja töödeldi;
67. soovib lisada kahe- ja mitmepoolsetesse kaubanduslepingutesse sõnaselge viite ETR-kalapüügi määrusele ja selles sätestatud nõuetele; soovib komisjonil teha ettepaneku peatada kaubandussuhted ETR-kalapüügi määruse artiklis 31 määratletud kolmandate riikidega;
68. nõuab tungivalt, et komisjon lisaks ETR-kalapüügi määrusesse kaubanduse kontrolli- ja ekspertsüsteemiga (TRACES) sarnase süsteemi, mille kaudu kontrollida ja võrrelda laevade ja püügisertifikaatide andmeid, või kehtestaks imporditud töödeldud toodete

kontrolli miinimummäära;

69. peab oluliseks anda punase või kollase kaardi saanud riikidele üksikasjalikke suuniseid ja jälgida nende tegevust;
70. väljendab heameelt kalalaevade „haavatavateks” liigitamise üle operatsiooni Atalanta tegevuse käigus ning palub ELi laevastikku ka edaspidi toetada ja kaitsta;
71. on seisukohal, et ÜRO läbirääkimistel uue rahvusvaheliste ookeanide haldamise süsteemi loomiseks väljaspool riiklikku jurisdiktsiooni olevatel aladel peab eesmärgiks olema luua selline kord, mis võimaldab rahvusvaheliste ookeanide loodusvarade uurimist ning võrdõiguslikku, säästvat ja ettevaatlikku kasutamist ning muu hulgas võimaldab jätkata tööd ökoloogiliselt või bioloogiliselt oluliste merealade väljaselgitamiseks, et moodustada sidus merekaitsealade võrgustik;
72. tuletab meelde komisjoni kohustust toimida aluslepingute täitmise järelevalvajana, kes tagab, et liikmesriigid täidavad nende kodakondsust omavate isikute ja nende laevade välistegevuse suhtes nõuetekohase hoolsuse kohustust, ning nõuab, et EL võtaks arvesse Rahvusvahelise Mereõiguse Kohtu hiljutist nõuandvat arvamust, mille kohaselt on kahepoolsete lepingute korral lipuriigiks EL;
73. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

1980. aastatel, ühise kalanduspoliitika väga varases etapis, oli suhteliselt vähe avamerepüügiga tegelevaid riike, kes tegutsesid oma rannikuvetest kaugel – EL, Nõukogude Liit, Jaapan ja USA, peamiselt tuuni- ja väiksemas ulatuses ka muude liikide püügiks. Nüüd, kolm aastakümnet hiljem, on olukord äärmiselt palju muutunud ning valitseb tugev konkurents kõigis ookeanipiirkondades ja enamiku liikide puhul.

Järjest olulisemad osalised on muu hulgas Hiina, Korea ja Taiwan, kes kõik rakendavad vähenevatele ressurssidele juurdepääsemiseks agressiivset poliitikat. Erineval määral tegutsevad need laevastikud üldiselt vähem rangete keskkonna-, ohutus- ja sotsiaalsete standardite alusel ning saavad kasu suurtest toetustest ja sageli madalatest maksumääradest. Paljud nendest avamerel kalastavatest riikidest ei täida oma kohustusi ei lipu-, sadama- ega turustusriigina ning ei austa koguni põhilisi inimõigusi, mis kõik annab neile ELi laevade ees majandusliku konkurentsieelise.

On selge, et parim strateegia viia ellu ELi eesmärk edendada säästvat kalandust on kasutada ELi mõju rahvusvahelisel areenil, et parandada kalavarude majandamist ja läbipaistvusstandardeid, innustamaks võidujooksu tippu, mitte põhja.

EL on praegu veel maailma suurim kalandustoodete turg, ELi lipu all sõidab üks suurimaid laevastikke ja liit on tavaliselt püügivõimsuse poolest maailmas kolme esimese hulgas. Kalatoodete turustamise suhtes ELis kohaldatakse rangeid meetmeid nii jälgitavuse, püügi tõendamise kui ka ETR-kalapüügi vastase võitlusega seoses. See aitab luua tingimused, milles ELi sektor saab konkurentsieelise tänu sellele, et on parem kalanduse keskkonna- ja sotsiaalse säästvuse, rahvusvaheliste lepingute range rakendamise ja turu reguleerimise poolest.

Selle aasta septembris toimus avamerelaevastiku nõuandekomisjoni kahepäevane konverents ühise kalanduspoliitika välismõõtme rakendamise teemal, kuhu oli kutsutud mitmeid sidusrühmi nii EList kui ka kolmandatest riikidest, eelkõige Lääne-Aafrikast ja India ookeani äärest. Konverentsi soovitusel¹ kajastavad selgeid nõudmisi, sealhulgas järgmisi nõudmisi:

- kalandustegevuste parem läbipaistvus;
- piirkondlik lähenemisviis kalavarude majandamisele, sealhulgas edendades nende tingimuste ühtlustamist, mis kehtestatakse välislaevastikele juurdepääsul kolmandate riikide majandusvöönditele;
- ühisettevõtete säästvusraamistike väljatöötamine säästva kalapüügi partnerluslepingute rakendamise osana;
- lipuriikide ja rannikuäärsete riikide tõsised poliitilised jõupingutused ETR-kalapüügiga võitlemisel;
- kalaga varustamise parandamine toiduga kindlustatuse jaoks, toetades naiste tehtavat tööd kalandussektoris.

¹ vt <http://ldac.chil.me/download-doc/66268>.

Konverentsil sõnastatud soovitusi on suurel määral kasutatud teabena ka käesolevas raportis.

Läbipaistvus

Üks eelis, mis ELil on teiste avamerel kalastavate riikide ees säästvama kalanduse edendamisel, on asjaolu, et ta avaldab oma lepingute teksti ning ka säästva kalapüügi partnerluslepingute hinnangud. Reformitud ühise kalanduspoliitika uute sätetega nõutakse, et EL püüaks saada teavet nende kolmandate riikide ettevõtjate kalastamistegevuse kohta, kellega ELil on leping, mis toob kaasa suurema läbipaistvuse seoses kogupüügikoormuse ning kalanduse erinevate osaliste identiteediga.

Välismõõtmte üks komponent, mis vajab rohkem läbipaistvust, on ELi laevaomanike ja kolmandate riikide vahelised eraõiguslikud lepingud. Sellised lepingud võivad hõlmata ELi huvitatud isikute omanduses olevaid laevu, mis aga sõidavad muude kui ELi lipu all ja tegutsevad kolmanda riigiga sõlmitud lepingu alusel, või sellistes riikides tegutsevaid ELi lipuga laevu, kellega ELil pole kahepoolset lepingut (säästva kalapüügi partnerluslepingute riikides takistab neid ainuõiguslikkuse klausel). Ühes mõne aasta taguses uuringus¹ leiti, et üks tolleaegne assotsiatsioon koondas 118 ettevõtet ja need käitasid 321 kalalaeva, mis sõitsid 24 eri lipu all, sealhulgas mitme sellise riigi lipu all, kellega ELil olid kehtivad või olid hiljuti olnud kahepoolsed lepingud. Kokku püüti ligikaudu 450 000 mt aastas, peamiselt ELi turu varustamiseks.

Hiljuti avaldati otsingumootoriga andmebaas, milles kasutatakse komisjoni esitatud teavet kõigi laevade kohta, millele on antud luba kalastada väljaspool ELi vesi². See sisaldab palju kasulikku teavet.

EL ja liikmesriigid peavad püüdma leida mehhanismi, kuidas kohaldada samaväärseid keskkonna- ja sotsiaalse säästvuse standardeid kõigi ELi päritolu ettevõtjate ja laevade suhtes, kes kalastavad erinevate kokkulepete alusel väljaspool ELi vesi. Samuti peaksid EL ja liikmesriigid täitma paremini oma kohustusi lipuriikide ja turustamisriikidena ning hoolikamalt oma kohustusi seoses oma kodanikega, kes osalevad väljaspool ELi vesi toimivas kalastustegevuses. Mõned liikmesriigid, näiteks Hispaania, on hiljuti töötnud selles valdkonnas välja õigusaktid ning Rootsi mõistis edukalt süüdi kaks oma ettevõtjat, kes rikkusid Marokoga sõlmitud lepingu ainuõiguslikkuse klauslit³.

Lissaboni lepingu⁴ uute sätete kohaselt on ELi erainvesteeringute kaitsmine kolmandates riikides ELi pädevuses, samas kui varem oli see liikmesriikide vastutuses. Kui EL võtab selle kohustuse, peab tal esiteks olema selge arusaam, mida sellised investeeringud kalandusvaldkonnas endas hõlmavad. Praegu aga puudub selliste eraõiguslike lepingute süstemaatiline loend, mis sisaldaks kas ELi lipu all sõitvaid laevu või laevu, mis sõidavad teiste lippude all, aga mida omavad ja käitavad ELi huvitatud isikud.

Sellega seoses on uus protokoll Mauritaaniaga märkimisväärne – Mauritaania valitsus on

¹ Lövini raport välismõõtmte kohta, A7-0290/2012.

² <http://www.whofishesfar.org>.

³

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130deb97c0092a51b492ebc946ba0d8dad9.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Ob3qKe0?text=&docid=158429&pageIndex=0&doclang=ET&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=399553>.

⁴ Vt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 punkt 1e ja artiklid 206 ning 207.

kohustatud avaldama kõigi muude kui Mauritaania tööstuslike laevastike puhul teavet nende juurdepääsutingimuste ja rahastamiskokkulepete kohta ning ka lepingute teksti, olgu need avalikku või eraõiguslikku laadi. Samuti peab ta juurdepääsu andmisel Mauritaania majandusvöändile esitama komisjonile teavet kalastamisloa saanud laevade arvu ning nende kogupüügi ning rahastamis- ja tehniliste kokkulepete kohta.

Selgelt on vajalik kogu ELi hõlmav andmebaas, mis sisaldaks teavet ELi laevaomanike ja kolmandate riikide vaheliste eraõiguslike lepingute kohta ning ELi ettevõtjate ja kolmandate riikide ettevõtjate ühissettevõtete kohta. Selline läbipaistvus on investeringute kaitset puudutavate mis tahes arutelude eeltingimus: kui ELi ei teavitata eraõiguslikest lepingutest, ei saa komisjon aidata investoril kontrollida, kas tema ostetud kalastamisluba ka kehtib.

Lühidalt tuleb ELi ettevõtjatelt ja liikmesriikidelt nõuda samasugust läbipaistvust nagu hiljutises protokollis Mauritaanialt.

ELi kaitse all tegutsemine annab kolmandate riikide, eelkõige nõrga juriidilise, kohtu- ja rahandussüsteemiga arenguriikide kalandusse investeerivatele ELi ettevõtjatele märkimisväärseid eeliseid. Samal ajal peaks EL leidma viise, et tagada samalaadsete investeringute vastavus reformitud ühise kalanduspoliitika standarditega samaväärsetele säästvus- ja hea juhtimistava standarditele. ELi ettevõtjate investeringud kolmandate riikide kalandusse peaksid olema läbipaistvad, mitte aitama kaasa ülepüügile või viima konkurentsi suurenemisele kohalike väikeses mahus kalastavate kogukondadega ning peaksid pikas perspektiivis tooma kohalikule majandusele sotsiaalset ja majanduslikku kasu. See nõuab kolmandalt riigilt koostöö tegemist asjakohase raamistiku kehtestamisel. Esialgu saaks selle poole liikuda säästva kalapüügi partnerluslepingutes ettenähtud poliitilise dialoogi kaudu.

Poliitikavaldkondade arengusidusega nõutakse erilise tähelepanu pööramist nii naiste kui ka meeste olulisusele arenguriikide väikesemahulises kalapüügis, arvestades nende rolli töökohtade loomises, toiduga kindlustatuses ning kohalikku majandusse panustamises. EL pöörab nüüd sellele tähelepanu, näiteks uute eeskirjade abil, millega piiratakse juurdepääsu lubatud kogupüügi ülejäägile, aga mis tähtsamgi, näiteks arenguabi poliitika kaudu.

Eelkõige peaks arenguabi poliitikaga aitama kolmandatel riikidel rakendada FAO suuniseid säästva väikesemahulise kalapüügi kindlustamiseks (VGSSF). Need suunised on tugeva soolise sisuga ning hõlmavad ka spetsiaalset peatükki, mis on pühendatud naiste rolli olulisusele kalanduses. Näiteks Aafrika riikide väikesemahulises kalapüügis osalevad naised kõigis väärtusahela etappides, alates eelrahastamisest ja kalastamiskampaaniate ettevalmistamisest kuni turustamiseni, nii kohalikel kui piirkondlikel turgudel. Naised on koondunud ühistutesse, huvirühmadesse jne, mille kaudu nad kaitsevad oma prioriteete: parem juurdepääs laenudele, töötingimuste parandamine; poliitikavaldkondade parandamine, et toetada peresid rannikuäärsetes kogukondades. ELi suhetes arenguriikidega tuleb nendele prioriteetidele pöörata suuremat tähelepanu.

Laeva ümberregistreerimine

Laevu registreeritakse ELi laevaregistrisse ja sealt välja erinevatel põhjustel ja mõned laevad, mis lahkuvad, teevad seda jäädavalt. Mõned aga naasevad teatud aja möödudes. Ühise kalanduspoliitika kohaselt antakse igale kalalaevale kordumatu laevanumber (mida tuntakse kui CFR-numbrit), aga see number kehtib vaid sel ajal, kui laev on ELi registris. Kui laev lisandub uuesti registreisse, võib juhtuda, et ta saab teise CFR-numbri. Ja veel, kuna CFR-

number pärast laevade lahkumist ELi registrist enam ei kehti, on selle laeva kogu ajalugu keeruline jälgida.

Üks ELi laevaomanike seas levivaid teguviise on tegutseda säästva kalapüügi partnerluslepingu või piirkondliku kalandusorganisatsiooni raames seni, kuni ELi kalapüügivõimalused on ammendunud, ning siis vahetada lippu ja otsida teisi võimalusi. Seejärel võivad nad ELi registrisse naasta. Sellist sagedast lipuvahetust võidakse kasutada uues ühises kalanduspoliitikas sätestatud ülejäägi nõudest kõrvalehiilimiseks, olenevalt kogupüügikoormusest ning nende majandusvööndite kalavarude olukorrast, kus see laev on tegutsenud. Seda toimumisviisi tuleb ennetada, kuna see läheb vastuollu ainuõiguslikkuse klausliga ja seda saab käsitada ebaõiglase konkurentsina laevadele, mis sõidavad jätkuvalt ELi lipu all ning seega piirduvad oma tegevuses kahepoolsetes lepingutes sätestatud tegevustega ja ELi sisemiste kvootidega. Niisugune käitumine ei ole ka meeskonna huvides, kuna tööalased standardid võivad erinevate lippude all erineda. Lisaks sellele kaotab EL järjekordselt kontrolli laeva kogu tegevuse üle, kui see sõidab teiste lippude all. Tuleb esitada küsimus – kas laevad, mis kasutavad ELiga läbiräägitud piirmääradest hoidumiseks sellist taktikat, peaksid seejärel saama kasu maksumaksjate rahastatud lepingutest?

Järeldused

ELi uus ühine kalanduspoliitika sisaldab olulisi eeliseid ja nõuetekohasel rakendamisel parandab ELi kalastamisstandardeid avamerel. Arvestades aluslepingus sätestatud poliitikavaldkondade arengusiduse nõuet, on see ainult tervitatav.

ELi mõju kalandusmaailmas nii lipuriigina kui ka eelkõige turustamisriigina tähendab seda, et tal on võimu innustada teisi osalisi, nii rannikuäärseid kui kaugvete riike parandama oma kalanduspoliitikat mitte üksnes paberil, vaid ka seda rakendades.

ETR-kalapüügi määruse märkimisväärne edu – see tõi kaasa kalandusalaste õigusaktide parandamise – ning paljude maailma riikide tegevus tõendavad üsna selgelt, kuidas see tipu poole pürgimine võib toimida, kui EL näitab üles piisavalt poliitilist ja juhtimistahet, objektiivsust ja asjakohast toetust arenguriikidele uute nõuete täitmisel. Seetõttu on hiljutised märgid ELi otsusekindluse nõrgenemise kohta ETR-kalapüügiga võitlemisel, täpsemalt Korea eemaldamine loendist, murettekitavad.

11.11.2015

ARENGUKOMISJONI ARVAMUS

kalanduskomisjonile

ühiste eeskirjade kohta ühise kalanduspoliitika välismõõtmega ja kalanduskokkulepete rakendamiseks
(2015/2091(INI))

Arvamuse koostaja: Maria Heubuch

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval kalanduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. peab tervitavaks, et ühise kalanduspoliitika määruse reformimisel lisati sellesse välismõõtmega peatükk, kus esimest korda ametlikult reguleeritakse säästva kalapüügi partnerluslepingud ja kalastamist piirkondlikes kalandusorganisatsioonides;
2. rõhutab, et ELil on vaja täita oma kohustusi keskkonnasõbraliku ja sotsiaalselt jätkusuutliku kalanduse edendamisel arenguriikides ELi poliitikavaldkondade kaudu, mis mõjutab arengumaade kalandust (abi, kaubandus, kalandus);
3. nõuab läbipaistvuse, aruandluse ja sidusrühmade osavõtu pidamist kõige olulisemateks elementideks ELi kalandussuhetes arenguriikidega;
4. rõhutab ökosüsteemi kaitse edendamise ja kalavarude säilitamise tähtsust maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tagamiseks vajalikust tasemest kõrgemal, kuna rikkalikum kalavaru on oluline nõue kolmandate riikide rannikuäärsete kalurikogukondade arengu tagamiseks kooskõlas ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) vabatahtlike suunistega jätkusuutlikele väikesemahulise kalapüügi tegelevatele kalandusettevõtetele;
5. rõhutab, et on vaja toetada kohalikke kogukondi, kelle elatis sõltub peamiselt kalapüügist ja kalatööstusega seotud tegevusest; toonitab, et on vaja tugimeetmeid, millega edendada tehnosiiret, oskusteabe edasiandmist, püügivõimsuse haldamist, mitmepoolseid partnerlusi ja muid investeeringuid kalandussektori hüvanguks;
6. märgib, et laevaomanikud allkirjastavad eraviisilisi lepinguid selliste kolmandate riikide valitsustega, mis jäävad ühise kalanduspoliitika kohaldamisalast välja; väljendab muret

selle üle, et komisjoni ei ole sellistest kokkulepetest süstemaatiliselt teavitatud; on mures, et see võiks teatud tingimustel tuua kaasa ebaausa konkurentsi nii arenguriikide kohalike kalurikogukondadega kui ka kahepoolsete lepingute alusel töötavate ELi laevandusettevõtjatega;

7. rõhutab, et ühine kalanduspoliitika peab hõlmama Euroopa investeeringuid kolmandate riikide kalatööstusesse ühisettevõtete varjus; rõhutab, et EL peaks säästva kalapüügi partnerluslepingute kaudu edendama partnerriikidega dialoogi regulatiivse raamistiku loomiseks, tagamaks, et EList või teistest riikidest pärit partneritega loodud ühisettevõtted kalapüügi, töötlemise ja turustamise sektoris tegutseksid läbipaistvalt, et konkureeriks kohaliku väikesemahulise kalapüügiga ning aitaks edendada asjaomase riigi eesmärke.

**NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	10.11.2015
Lõpphääletuse tulemus	+: 21 -: 1 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Doru-Claudian Frunzuliță, Nathan Gill, Charles Goerens, Enrique Guerrero Salom, Heidi Hautala, Maria Heubuch, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Linda McAvan, Norbert Neuser, Cristian Dan Preda, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, Pedro Silva Pereira, Davor Ivo Stier, Paavo Väyrynen, Bogdan Brunon Wenta, Rainer Wieland, Anna Záborská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Marina Albiol Guzmán, Louis-Joseph Manscour, Joachim Zeller

**VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	17.2.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 22 -: 2 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Marco Affronte, Clara Eugenia Aguilera García, Alain Cadec, David Coburn, Richard Corbett, Diane Dodds, Raymond Finch, Ian Hudghton, Carlos Iturgaiz, Werner Kuhn, António Marinho e Pinto, Gabriel Mato, Norica Nicolai, Liadh Ní Riada, Ulrike Rodust, Remo Sernagiotto, Isabelle Thomas, Ruža Tomašić, Peter van Dalen, Jarosław Wałęsa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	José Blanco López, Anja Hazekamp
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Peter Eriksson, Liliana Rodrigues